

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 36.65.378.

DOI: <https://doi.org/10.46644/2708-1834/2021-04.11>

Болдова А.А.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фінансових ринків та технологій
Державний податковий університет

Пухальська Н.О.

викладач фінансово-економічних дисциплін
Ірпінський коледж економіки та права

Boldova Antonina

State Tax University

Pukhalska Nataliia

Irpin Applied College of Economics and Law

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

STRATEGIC PRIORITIES OF FINANCIAL MARKET DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

Статтю присвячено питанням визначення стратегічних пріоритетів розвитку фінансового ринку, на який здійснюється інтенсивний вплив таких сучасних процесів, як цифровізація, діджиталізація, інформатизація та розвиток фінансових технологій. Для того щоб означити явища, якими сьогодні можна охарактеризувати стан фінансового ринку України у глобалізаційній площині, визначено низку наявних проблем та виявлено шляхи їх подолання. На основі такого вектору означено можливості і стратегічне бачення подальшої адаптації, модернізації, імплементації передових фінансових практик і фінансових технологій у розвиток фінансового ринку України. Звернено увагу на низку можливих ризиків та загроз, які можуть виникати в умовах цифровізації як наслідок інтенсивного впровадження фінансових технологій. Надано коротку характеристику ключових понять та їх опис у розрізі цифровізації.

Ключові слова: цифровізація, діджиталізація, інформатизація, фінансові технології, глобалізація, блокчейн, штучний інтелект, криптовалюти, стратегічний розвиток.

Статья посвящена вопросам определения стратегических приоритетов развития финансового рынка, на который осуществляется интенсивное влияние таких современных процессов, как цифровизация, диджитализация, информатизация и развитие финансовых технологий. Чтобы определить явления, которыми сегодня можно охарактеризовать состояние финансового рынка Украины в глобализационной плоскости, определен ряд имеющихся проблем и выявлены пути их преодоления. На основе такого вектора обозначены возможности, а также стратегическое видение дальнейшей адаптации, модернизации, имплементации передовых финансовых практик и финансовых технологий в развитие финансового рынка Украины. Обращено внимание на ряд возможных рисков и угроз, которые могут возникать в условиях цифровизации как следствие интенсивного внедрения финансовых технологий. Приведена краткая характеристика ключевых понятий и их описание в разрезе цифровизации.

Ключевые слова: цифровизация, диджитализация, информатизация, финансовые технологии, глобализация, блокчейн, искусственный интеллект, криптовалюты, стратегическое развитие.

This article is devoted to the issues of determining the strategic priorities of the financial market development, which is intensively influenced by such modern processes as digitalization, informatization and development of financial technologies. Today, the global financial market is the foundation of the global economy and the ability to instantly move financial flows with the help of modern financial technologies dictate new conditions for the organization of financial work and categorically transform financial activities. Digital systems are becoming more widely used because they are a much faster, cheaper and more secure way to conduct financial transactions. Digitalization and digital transformation have become the most commonly used terms in the last decade. In order to identify the phenomena that can be used today to characterize the state of Ukraine's financial market in the globalization plane, a number of existing problems have been identified and ways to overcome them have been identified. All this is reflected in the Strategy for the Development of the Financial Sector of Ukraine until 2025, which describes the implementation of the financial market model based on financial technologies and integrates into the international market, creating institutional and investment conditions for digital services, innovative financial products, digital growth, digital products and services in the financial sector. Based on this vector, the possibilities and strategic vision of further adaptation, modernization, implementation of best financial practices and financial technologies in the development of the financial market of Ukraine are identified, because digitalization, internationalization and informatization of financial markets world economy in which the exchange of goods and technologies between countries is more common. The article also draws attention to a number of possible risks and threats that may arise in the context of digitalization as a consequence of the intensive introduction of financial technologies. The article also provides a brief description of key concepts and their description in terms of digitization

Key words: digitalization, informatization, financial technologies, globalization, blockchain, artificial intelligence, cryptocurrencies, strategic development.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Глобалізація на фінансовому ринку сьогодні є вже явищем сталим і таким, яке диктує вектор функціонування фінансової системи у цілому. Сьогодні неможливо уявити собі подальший розвиток України без міжнародної співпраці, загальної ринкової взаємодії та розширення міжнародних фінансових зв'язків. Усе більшої ваги набуває така фінансова діяльність, яка не обмежується державними кордонами, а диктується посиленою цифровізацією усіх сфер діяльності.

Сьогодні світовий фінансовий ринок є фундаментом функціонування глобальної економіки і головним чинником його розвитку, на сучасному етапі це цифровізація, діджиталізація та інформатизація. Можливість миттєвого переміщення фінансових потоків за допомогою сучасних фінансових технологій диктує нові умови організації фінансової роботи та категорично трансформує фінансову діяльність.

У таких умовах особливої уваги потребують вивчення ті питання, які пов'язані з виявленням проблем розвитку світового фінансового ринку, сучасних і цифрових підходів до їх подолання та реалізації, розуміння стратегічного вектору технологічних форм фінансового ринку і за їх допомогою швидкої інтеграції національного фінансового ринку у глобальний простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Актуальність даної тематики викликає неабияку увагу провідних науковців фінансової сфери, їй присвячено низку наукових праць. Зокрема, у розрізі даної статті найбільш важливими в науковому розумінні були роботи таких фахівців, як: О.В. Бервено, П.І. Бігняк, А.А. Болдова, А.А. Дудка, Ю.Ю. Вергелюк, І.П. Лопушинський, В.М. Михальчук, С.В. Тютюннікова та ін., а також праці зарубіжних авторів: І. Айзена, А. Баруа, А. Бекета, Н. Боренштейна, М. Вітмана, Р. Девана, А. Кантаровича, М. Кляйна, Т. Кука, Р. Купера, А. Таунсенда, Н. Хофмана та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Дослідження даної проблематики в зарубіжній та вітчизняній літературі свідчить про наявні перспективи цифровізації фінансових ринків, які суттєво активізують і пришвидшують процеси інтеграції у світовий фінансовий ринок. Водночас стан дослідження проблематики не можна назвати вичерпним. Подальшого вивчення потребують криптовалютні ринки та їх регулювання, а також не визначено всі позитивні фінансові ефекти від використання цифрових технологій у стратегічній перспективі.

Постановка завдання (формулювання цілей статті). Мета статті полягає в окресленні стратегічних пріоритетів розвитку світового фінансового ринку у розрізі цифровізації, діджиталізації, інформатизації та розвитку фінансових технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Як і у будь-якій цілісній системі, у структурі світового фінансового ринку існує низка проблем, вирішення яких є пріоритетним напрямом роботи державних структур та інститутів.

В Україні роль такої структури відіграє Національний банк України (далі – НБУ), який у напрямі формування стратегічних пріоритетів подальшого розвитку України як частини світового фінансового ринку в розрізі діджиталізації, інформатизації та розвитку фінансових технологій розробив у сукупності з іншими регуляторами галузі Стратегією розвитку фінансового сектору України до 2025 р. (далі – Стратегія розвитку). За основу документа вибрано модель фінансового ринку, який базується на засадах фінансових технологій (далі – ФінТех) і інтегрується у світовий ландшафт, створюючи інституціональні та інвестиційні умови для розвитку цифрових сервісів та стимулюючи попит на інноваційні фінансові продукти [1].

Усі позиції Стратегії розвитку вибудовані на основі врахування часових трансформацій та продиктовані новими викликами, що стимулюють активне зростання діджитал-операцій та формують попит на циф-

рові продукти і сервіси у фінансовій сфері і їх розділено на три ключові вектори: розвинена кешлес-економіка; високий рівень цифрової та фінансової грамотності; стала ФінТех-екосистема.

Основними індикаторами успішної реалізації Стратегії розвитку можна визначити:

- перехід більшості учасників ринку на стандарти відкритого банкінгу та інструменти віддаленої ідентифікації та верифікації;
- запуск регуляторної «пісочниці» та зростання кількості інноваційних продуктів, протестованих у попередні періоди;
- поширення використання інноваційних технологій у наглядових та регуляторних процесах;
- підвищення цифрової та фінансової грамотності населення, а також рівня підготовки професійних кадрів на ринку (особливо напередодні імплементації PSD2) та розвиток талант-пулу на базі академічного середовища;
- входження Національного банку України до Глобальної мережі фінансових інновацій (GFIN) [1].

Стратегія розвитку також ураховує наявні проблеми і є досить гнучкою, бо швидкоплинність фінансових процесів має бути відображена у ній. Зокрема, варто виділити такі проблеми та описати запропоновані шляхи до їх подолання.

I. Проблемою можна означити підходи до регулювання ринку за умов розширення фінансової діяльності та вихід за межі державних кордонів. Необхідно розробляти методи щодо вдосконалення управління і контролю за показниками світового ринку. Це зумовлено такими чинниками:

- протиріччями між національними характеристиками діяльності регуляторів;
- розбіжністю інтересів країн – лідерів ринку;
- випереджаючими темпами розвитку нових фінансових інструментів і інститутів порівняно з певним відставанням у створенні механізмів їх регулювання.

Вирішення даної проблематики вбачається у:

- 1.1. ефективному регулюванні фінансового сектору та вдосконаленні наглядових підходів

(удосконалення моделі регулювання фінансового сектору; підвищення інституційної спроможності та незалежності регуляторів; гармонізація регуляторних вимог і міжнародне співробітництво; розвиток нагляду й оверсайту фінансового сектору; протидія зловживанням; удосконалення системи гарантування вкладів та виведення неплатоспроможних фінансових установ із ринку);

1.2. прозорому фінансовому секторі (підвищення відкритості інформаційного обміну між регуляторами фінансового сектору та державними установами; запровадження Плану дій BEPS в Україні; приєднання до міжнародної системи обміну інформацією щодо фінансових рахунків);

1.3. стійкості фінансового сектору (забезпечення контролю за кредитними ризиками; підвищення вимог до стійкості професійних учасників фондового ринку).

II. Сьогодні на ринку фінансових технологій найрозвинутіші сфери – це платіжні послуги та мікрокредитування. Результатом виконання Стратегії розвитку буде створення сприятливих умов для розвитку всіх ніш цього ринку. Отже, запропоновано такі напрями вдосконалення:

2.1. Забезпечення стійкості державних фінансів (проведення виваженої фіскальної політики та координації в межах бюджетного процесу; забезпечення боргової стійкості та зниження фіскальних ризиків; розвиток внутрішнього ринку державних цінних паперів).

2.2. Сприяння кредитуванню економіки (адаптація до застосування в Україні квазікапітальних інструментів міжнародних фінансових організацій; стимулювання кредитування підприємств агропромислових комплексів, зокрема фермерських господарств, під заставу землі; розвиток синдикованого кредитування; зменшення перешкод для іпотечного кредитування; стимулювання експорту; стимулювання розвитку ринку небанківського кредитування; розбудова інфраструктури для ефективного управління проблемними активами; стимулювання розвитку торговельного фінансування та факторингу).

2.3. Посилення захисту прав кредиторів та інвесторів.

III. Також до проблем фінансового ринку можна віднести зростання залежності світової економіки від грошового функціонування, а не від реального капіталу. Це призводить до того, що положення економіки більшою мірою залежить від стану фінансів і від користувачів. Робота з користувачами набуває окремого значення, а саме:

3.1. Підвищення доступності та рівня користування фінансовими послугами (стимулювання розвитку платіжної інфраструктури для здійснення безготівкових операцій, у тому числі у сільській місцевості та у віддалених територіях; створення умов для розвитку віддалених каналів продажу фінансових послуг і відкриття рахунків дистанційним способом).

3.2. Посилення захисту прав споживачів фінансових послуг (розроблення та впровадження регулювання ринкової поведінки учасників фінансового сектору; забезпечення прозорості інформації щодо фінансових послуг та продуктів; захист вкладників та інвесторів).

3.3. Підвищення рівня фінансової грамотності населення (проведення інформаційно-освітніх заходів для різних цільових аудиторій; розробка рамок компетентностей із фінансової грамотності).

IV. Ще одна проблема, з якою стикається фінансовий ринок під час переорієнтації на світові вектори, – це виведення активів із ризикованих інструментів, таких як акції та національні валюти, їх вкладення в найбільш консервативні, наприклад золото. Це призводить до низької ліквідності, тому що інвестори, уникаючи підвищеної загрози, вкладають готівку в обмежене коло інструментів.

4.1. Сприяння розвитку ринків небанківських фінансових послуг (дерегуляція ринків небанківських фінансових послуг (окрім ринку цінних паперів) із низьким рівнем ризиків; розвиток ринку страхових послуг; розширення можливостей використання суб'єктами господарювання операцій фінансового лізингу та операцій із кредитними спілками; підвищення захисту дові-

рителів фондів фінансування будівництва; забезпечення податкового стимулювання та гармонізація системи оподаткування інструментів фінансового сектору; упровадження комплексної оцінки конкурентоспроможності ринків банківських і небанківських фінансових послуг України; розвиток індустрії кредитних історій).

4.2. Ефективна інфраструктура ринків капіталу (удосконалення розрахункової та клірингової інфраструктури ринків капіталу та організованих товарних ринків; поступове впровадження міжнародних стандартів функціонування інфраструктури ринків капіталу; забезпечення модернізації, консолідації і розвитку біржової та депозитарної інфраструктури ринків капіталу та організованих товарних ринків; забезпечення розвитку інституту посередників небанківського фінансового сектору; забезпечення розвитку інституту рейтингових агентств).

4.3. Створення ліквідних ринків фінансових інструментів та механізмів зниження ризиків здійснення фінансових операцій (упровадження нових та розвиток наявних фінансових інструментів; створення ліквідних ринків фінансових інструментів та інструментів зниження ризиків здійснення фінансових операцій; запровадження інституту та розвиток ринку сек'юритизації активів).

4.4. Інтеграція фінансового ринку України у світовий фінансовий простір (сприяння торгівлі фінансовими інструментами на міжнародних ринках; інтеграція фінансового ринку України в європейський фінансовий простір та розширення міжнародної співпраці; гармонізація законодавства України із законодавством ЄС щодо проведення операцій із банківськими металами).

V. Перед державою також постає низка завдань, які полягають навіть не в удосконаленні фінансової сфери, а у технологічному її забезпеченні. Цифровізація, інтернаціоналізація та інформатизація фінансових ринків, що мають глибокі наслідки для всіх країн і ведуть до більш інтегрованої світової економіки, у якій потоки товарів і технологій між країнами є більш звичними явищами. Розвиток цифрових фінансових

ринків – тема гостра, бо масив зібраних даних дуже швидко зростає. Розширені обчислювальні можливості відкрили шлях для аналізу великих даних. Технології соціальних медіа, мобільних пристроїв, аналітики і хмарних технологій та інтерфейсу прикладних програм дали змогу різним потокам даних ефективно співпрацювати між собою. Це призвело до об'єднання численних послуг в єдину платформу, тим самим створивши безліч варіантів для використання цифрових фінансових послуг [5].

Для збереження конкурентоспроможності і досягнення розвитку на ринку фінансові послуги повинні відповідати цифровим перетворенням. Вживання фінансових установ пов'язане з упровадженням інновацій і впровадженням цифрових змін для підвищення ефективності та результативності в організації Цифрові перетворення і впровадження нових технологій змінили методи ведення бізнесу, а канали, що пропонують банківські та фінансові продукти і послуги, стали більш інтуїтивними і надійними [6].

Цифрові системи все ширше використовуються, тому що вони є набагато швидшим дешевим і безпечним способом здійснення фінансових операцій. Діджиталізація та цифрова трансформація стали найбільш часто використовуваними словами в останнє десятиліття. Зокрема, увагу варто заострити на:

1. Фінансових технологіях. Вони відносяться до формування сектору фінансових послуг, який стає все більш незамінним для фінансових установ та здійснює вплив на те, як технологія підтримує або допускає банківські та фінансові послуги. Така технологія орієнтована на побудову систем, які моделюють, оцінюють і обробляють фінансові продукти, такі як акції, облігації, гроші і контракти. Сучасні економісти визначають ФінТех як нову фінансову індустрію, яка застосовує технологію для поліпшення фінансової діяльності. Сьогодні фінансові технології використовуються усіма видами бізнесу, починаючи зі стартапів та закінчуючи великими корпораціями, у всіх секторах економіки.

2. Штучний інтелект (далі – Artificial Intelligence). Цифрова революція змінює спосіб життя, роботи і спілкування. Трансформація, яка відбувається в телекомунікаційній індустрії, має великий вплив на навколишній світ із появою і триваючим удосконаленням цифрових технологій [60]. Artificial Intelligence – це недавній технологічний прорив, який допомагає виключити людський фактор. Програми ІТ стають точнішими, виявляючи і масштабуючи об'єкти краще, ніж це робить людина. У багатьох країнах на рівні державних органів застосовується мова ділової звітності eXtensible Business Reporting Language (далі – XBRL) для розширення ділових операцій і підвищення прозорості з метою зміцнення позицій своїх ринків в очах інвесторів. XBRL – це мова, що використовується для електронного передавання ділових та фінансових даних, що дає змогу бізнесу генерувати необхідну інформацію для звітування безпосередньо з їх фінансових даних і використовується для порівняння та загальної оцінки бізнесу. Використання стандартизованої структури кодування має понад 200 пакетів програмного забезпечення і зростаючого числа компаній для полегшення структурованої звітності за даними в мільйонах компаній [8].

3. Блокчейн (далі – Blockchain) – це ще одна нова технологія, яка дає змогу компаніям генерувати необхідну інформацію для звітування безпосередньо зі своїх фінансових даних. Технологія Blockchain продовжує розвиватися, і вона використовується у все більшій кількості секторів. Бізнес, фінанси, бухгалтерський облік та аудит були визначені як сфери, які можуть мати велику користь для розподіленого реєстру та інших особливостей цієї технології. Вона була впроваджена понад десять років тому і її можна описати як хронологічний запис блокових транзакцій. Для забезпечення транзакцій у цій технології використовується криптографія, заснована на ланцюжку цифрових підписів. Кожен блок являє собою групу транзакцій, які додаються до останнього блоку, досягаючи консенсусу щодо

його автентичності серед користувачів, який потім передається кожному мережевому користувачеві для поновлення їх бази даних. У бухгалтерській галузі Blockchain допомагає компаніям записувати свої операції безпосередньо в єдину бухгалтерську книгу, створюючи взаємопов'язану систему надійних бухгалтерських записів. Подвійний бухгалтерський облік використовується вже дуже давно. Потрійний бухгалтерський облік підвищує рівень ясності і чесності в бухгалтерському обліку, який не може забезпечити подвійний бухгалтерський облік [8].

4. Криптовалюти. Оскільки цифрові фінанси та штучний інтелект займають важливе місце на ринку фінансових послуг протягом останнього десятиліття, на цьому ринку з'являються також і криптовалюти. Це віртуальні цифрові валюти і у центрі їх реалізації лежать криптографічні техніки. Історична ідея та концепція зберігання важливої інформації за допомогою криптографічних методів уже не нова. Світовий банк визначив самі криптовалюти як цифрові валюти, емісія та облік яких виконується децентралізованою платіжною системою повністю в автоматичному режимі без можливості внутрішнього або зовнішнього адміністрування. Сьогодні поява криптовалюти зв'язана з появою біткоіна у 2008 р. Після появи біткоінів у 2009 р. почалися експерименти з криптовалютами. Станом на 1 серпня 2021 р. на ринку існувало більше 2 737 різних криптовалют. За даними Coin Market Cap, сукупний ринок усіх криптовалют на 2020 р. оцінюється в \$269 млрд [5; 6].

У Стратегії розвитку передбачено такий шлях роботи в описаному вище векторі:

5.1. Розвиток відкритої архітектури фінансового ринку та оверсайту (адаптація положень вітчизняного законодавства з питань платіжних послуг до вимог актів ЄС; упровадження нових стандартів та форматів платежів (ISO 20022); стимулювання розвитку нових технологій для здійснення платежів та переказів коштів).

5.2. Забезпечення розвитку ринку Фін-Тех, цифрових технологій та платформ регуляторів (забезпечення розвитку цифрових

технологій, комп'ютерного проєктування, аналізу bigdata, blockchain, автоматизації, роботизації і використання штучного інтелекту; вивчення можливості випуску цифрової валюти центрального банку е-гривня; забезпечення посилення кібербезпеки).

5.3. Забезпечення розвитку SupTech & RegTech (стимулювання впровадження інноваційних технологій у комплаєнс; запровадження інноваційних інструментів обміну даними між НБУ, іншими державними установами та учасниками фінансового ринку).

Уповільнення зростання світової економіки і торгівлі та ймовірність подальшого зниження темпів зростання глобальної економіки погіршують перспективи зростання корпоративних прибутків і є основною загрозою для світових фінансових ринків. Ризики погіршення ситуації і посилення відтоку капіталу з країн з ринками, що формуються, є дуже високими і значний рівень боргів не фінансових компаній може стати значущим чинником переоцінки активів і зростання вартості запозичень для компаній. Окрім того, якість нових випусків змістилася у бік випусків із більш низьким рейтингом і компаній із більш високим левериджем, а всередині боргу інвестиційної якості сильно зросла частка облігацій із рейтингом BBB [6].

У разі нової рецесії глобальної економіки переоцінка перспектив компаній, як реального сектору, так і фінансового, як приватного, так і державного, призведе до подорожчання для них боргового фінансування, проблем із рефінансуванням і масового зниження рейтингів. Це ще більше погіршить вплив проблеми погіршення кредитної якості на динаміку економічних показників. У результаті відновлення економічної активності може бути досить тривалим.

Також є вірогідність високої волатильності потоків капіталу в країни з ринками, що формуються. За даними МВФ [6], близько 70% інвестицій у країни, що розвиваються, є волатильними, оперативно реагують на зміну настроїв на ринках і глобальних фінансових умов. Вони можуть стати

значущим механізмом передачі зовнішніх шоків. Країни з ринками, що формуються, зіткнуться з ослабленням потоків капіталу, що призведе до різкого ослаблення валютних курсів. Це збільшує боргове навантаження позичальників і призводить до різкого зниження кредитування, внутрішнього попиту і скорочення випуску. Цей ризик особливо актуальний для тих країн, які значно наростили зовнішні борги в іноземній валюті [4].

Таким чином, уповільнення зростання світової економіки стає основною загрозою для фінансових ринків. Проблемами для світового фінансового ринку залишаються і високий рівень боргів нефінансових компаній, виведення активів із ризикованих інструментів, таких як акції та національні валюти, їх вкладення в найбільш консервативні, наприклад золото, регулювання ринку, яке не може бути вирішене виходячи з того, які існують протиріччя між національним характером діяльності регуляторів, розбіжності у національних інтересах, повільні темпи створення механізмів регулювання нових фінансових інструментів.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Глобальні перетворення на фінансових ринках відбуваються дуже швидко і в деякі періоди часу завдали великої шкоди суспільній довірі до фінансових інститутів, а також принципам і самій концепції ринкової економіки. Це також підірвало суспільну довіру до корпорацій. Клімат глобального фінансового занепокоєння можна частково пояснити низкою фінансових криз, які виникають часто і створюють не лише національні труднощі, а й міжнародні. Трансформація фінансової інформації у цифрову форму веде до виникнення нових обов'язків фінансового регулятора. Недавня глобальна фінансова криза надала унікальну можливість вийти за рамки економічних даних і зібрати транскордонні фінансові дані та іншу інформацію, яка могла б допомогти міжнародним і національним установам більш ефективно оцінювати фінансові ризики і управляти ними, а також готува-

тися до викликів, які створюються новими фінансовими технологіями. Тільки створення міжнародної інтегрованої фінансової системи зробить великі банки глобальними.

Фінансові технології здійснили революцію в усій галузі фінансових послуг, використовуючи інноваційні та передові технології, такі як Blockchain, криптовалюти, XBRL, штучний інтелект та роботи-консультанти. Ці інноваційні фінансові технології спрямовані на переналадження та підвищення ефективності та якості фінансових послуг за рахунок скорочення людських помилок та більш швидкої обробки даних.

А впровадження у роботу Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 р. і Стратегії розвитку ФінТеху в Україні до 2025 р. та вибір курсу на сталий розвиток інновацій, кешлесу, фінансову грамотність населення, покроковий план створення в Україні повноцінної ФінТех-екосистеми з інноваційними фінансовими сервісами та доступними цифровими послугами дадуть змогу вже у найближчому майбутньому мати сталий розвиток інновацій, підвищення фінансової грамотності, розбудови інноваційного фінансового ринку з масштабною фінансовою інклюзією та зручними й безпечними у користуванні сервісами та продуктами.

Звісно, не можна занижувати роль і значення НБУ та центральних банків, які є провідним органом макропруденційної політики в більшості країн. Такі обов'язки частіше

покладаються на центральний банк, але він є одночасно і наглядовим органом для банківських та фінансових установ на мікрорівні.

Спеціальні комітети також відповідають за макропруденційну політику в низці країн і, як правило, включають представників уряду, центральних банків та наглядових службовців. Загалом більшість юрисдикцій посилила свої рамки для моніторингу фінансової стабільності, як правило, шляхом створення державних органів.

Роль центральних банків країн полягає у нагляді за платоспроможністю фінансової системи. З іншого боку, можуть виникнути конфлікти інтересів, оскільки рішення грошово-кредитної політики щодо встановлення процентних ставок можуть вплинути на прибутковість та платоспроможність банків. Покладання пруденційних обов'язків на центральний банк також викликає занепокоєння політичного характеру, включаючи репутаційний ризик та надмірну концентрацію влади. Однак держави-члени несуть відповідальність за пруденційний нагляд за меншими установами та за інші наглядові функції через свої центральні банки або спеціальні наглядові державні органи [65].

Отже, перспективними напрямками розвитку фінансового ринку в умовах інформатизації економіки є цифровізація світового фінансового ринку за допомогою ФінТех, використання штучного інтелекту, поширення мови ділової звітності (XBRL) та Блокчейн-технологій і криптовалют.

Список літератури:

1. Стратегія розвитку ФінТеху в Україні до 2025 року – курс на сталий розвиток інновацій, кешлес та фінансову грамотність. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-fintehu-v-ukrayini-do-2025-roku--kurs-na-staliy-rozvitok-innovatsiy-keshles-ta-finansovu-gramotnist>
2. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy>
3. Болдова А.А., Бреус К.М., Вітренко Л.О. Інтеграція ринку фінансових послуг у глобалізоване світове середовище. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2013. № 2. С. 6–13. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znpu_nudps_2013_2_3.pdf
4. Болдова А.А., Болдова Ю. Електронні фінансові послуги. *Dynamics of the development of world science. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference*. Perfect Publishing. Vancouver, Canada, 2020. P. 377–381. URL: <http://sci-conf.com.ua>
5. Global Financial Stability Report, April 2019. URL: <https://www.elibrary.imf.org/view/books/082/25728-9781498302104-en/25728-9781498302104-en-book.xml>
6. Звіт з виконання дорожньої карти реалізації Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Zvit_vikonannya_dorozhnoi_karti_SRFS_2020.pdf?v=4
7. Bitcoin A Peer-to-Peer Electronic Cash System. URL: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>

8. Blockchain challenges and opportunities: A survey. URL: https://www.researchgate.net/publication/328338366_Blockchain_challenges_and_opportunities_A_survey

References:

1. Stratehiya rozvytku FinTekh v Ukraini do 2025 roku – kurs na stalyy rozvytok innovatsiy, keshles ta finansovu hramotnist. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-fintehu-v-ukrayini-do-2025-roku--kurs-na-staliy-rozvitok-innovatsiy-keshles-ta-finansovu-gramotnist>

2. Stratehiya rozvytku finansovoho sektoru Ukrainy do 2025 roku. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy>

3. Boldova A.A., Breus K.M., Vitrenko L.O. (2013) Intehratsiya rynku finansovykh posluh u hlobalizovane svitove seredovyshche. *Zb. naukovykh prats' Natsional'noho universytetu derzhavnoyi podatkovoyi sluzhby*, no. 2, pp. 6–13. Available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/zpnudps_2013_2_3.pdf

4. Boldova A., Boldova Yu. (2020) Elektronni finansovi posluhy. *Dynamics of the development of world science*. Perfect Publishing, Vancouver, Canada, pp. 377–381. Available at: <http://sci-conf.com.ua>

5. Global Financial Stability Report, April 2019. Available at: <https://www.elibrary.imf.org/view/books/082/25728-9781498302104-en/25728-9781498302104-en-book.xml>

6. Zvit z vykonannya dorozhn'oyi karty realizatsiyi Stratehiyi rozvytku finansovoho sektoru Ukrainy do 2025 roku. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Zvit_vikonannya_dorozhnoi_karti_SRFS_2020.pdf?v=4

7. Bitkoyn – odnorangovaya sistema elektronnykh deneg. Available at: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>

8. Problemy i vozmozhnosti blokcheyna: obzor. Available at: https://www.researchgate.net/publication/328338366_Blockchain_challenges_and_opportunities_A_survey